

SVERIGEDEMOKRATERNA

STRATEGISK PLAN 2021-2023

Index

1. Länssjukhus och länsdelssjukhus, s. 4
2. Primärvården s. 4
3. Psykisk ohälsa s. 6
4. Barn- och ungdomspsykiatri s. 6
5. Palliativ vård s. 7
6. Tandvård s. 8
7. Förebyggande hälsovård s. 9
8. En värdig vård s. 10
9. Personal och kompetensförsörjning s. 11
10. Kulturarv och kulturpolitik s. 12
11. Regional utveckling s. 13
12. Teknisk utveckling s. 14

INLEDNING

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn. Vi ser oss som ett tredje block inom svensk politik och vi kombinerar strävandet efter social- och ekonomisk grundtrygghet med värdekonserverativa idéer. Vi vill verka för en sjukvård vilken är likvärdig för samtliga medborgare, effektiv och målinriktad gentemot sjukvårdens kärnverksamheter där tillgänglighet och kvalitet inom vården prioriteras.

Sverigedemokraterna i Norrbotten har efter den senaste valrörelsen gjort ett starkt resultat i region Norrbotten. Vi erhöll 5,96 procent av rösterna i landstingsvalet för Norrbotten att jämföra med 4,69 procent av rösterna år 2014. Vi har därmed också ökat våra ledamotsplatser i regionfullmäktige från 3 ledamotsplatser till 5 ledamotsplatser. Vi har också tagit klivet in i regionstyrelsen och finns representerade i regionala utvecklingsnämnden, uppdragsberedningen och sjukvårdsberedningen, Länskollektivtrafikmyndigheten m.m. Det är tydligt att en ny epok för Sverigedemokraterna i region Norrbotten tagit sin början och vi ämnar att på bästa sätt förvalta våra väljares förtroende och verka för förändring på riktigt inom region Norrbotten.

Region Norrbotten står inför stora framtida utmaningar. En av Region Norrbottens största utmaningar är en alltmer åldrande befolkning med minskat skatteunderlag som följd. Att vår befolkning åldras, lever längre och i många fall mår bättre än tidigare generationer är något som vi naturligtvis skall glädja oss åt. Samtidigt är dock en alltmer åldrande befolkning med minskat skatteunderlag som följd en oerhört stor ekonomisk utmaning för regionen att möta. För att klara en budget i balans under rådande förutsättningar krävs samarbete mellan de olika partierna inom regionfullmäktige och regionstyrelsen. Vi har alla ett ansvar för våra regionmedborgares väl och ve. Vi kommer att behöva "tänka utanför boxen" vara kreativa och innovativa för att komma till rätta med regionens ekonomi. Vi kommer att behöva prioritera och omstrukturera, kort sagt kommer vi att behöva göra verkliga förändringar för att klara framtidens regionala utmaningar. Det är en spännande om än turbulent tid som väntar i regionen för att vi tillsammans opposition och majoritet ska säkra och trygga framtiden för våra regionmedborgare med fokus på områden som hälsa- och regional utveckling så att alla som bor i Norrbotten får den bästa hälsan och det bästa livet.

Marianne Sandström,

oppositionsråd Sverigedemokraterna i region Norrbotten den 14 oktober 2020

1. LÄNSSJUKHUS- OCH LÄNSDELSJUKHUS

Norrbottnens län utgör 25 procent av Sveriges yta och är Sveriges största län arealmässigt. Befolkningsmässigt bor här cirka 250 000 människor. Dessa länsinvånare har fem sjukhus i länet att förlita sig på. Vi inom Sverigedemokraterna anser att två av dessa sjukhus med spridd geografisk fördelning mellan kusten- och malmfälten skall vara fullvärdiga länssjukhus medan övriga sjukhus alltjämt skall vara länsdelssjukhus. Det är inte **realistiskt** att alla länets sjukhus skall agera fullvärdiga länssjukhus mot bakgrund av våra regionala avstånd samt problem med kompetensförsörjning- och kompetensutveckling. Sverigedemokraterna ser därmed fördelar med att sjukvården bibehåller en struktur i Norrbotten där olika sjukhus och länsdelssjukhus ansvarar för olika specialistområden för att kunna bibehålla och utveckla kompetens inom olika områden så att exempelvis Piteå Sjukhus alltjämt fortsätter att ansvara för specialiseringsområdet kring höft- och knäledsproblematik. Vi vill således slå ett slag för smart specialisering inom sjukvården i Norrbotten där varje sjukhus gör det man är bäst på utifrån förutsättningar som teknik och personalkompetens. Viktigt är dock att alla sjukhus i Norrbotten alltjämt har en intensivvårdsavdelning och akutmottagning då dessa får anses utgöra grundläggande behov för våra regionmedborgare utifrån de geografiska avstånden inom länet.

2. PRIMÄRVÅRDEN

Primärvården svarar många gånger för patienternas första möte med vården. För att människor ska känna förtroende för och trygghet till vården och primärvården är det oerhört viktigt att denna vård fungerar, att tillgängligheten är tillräckligt stor och kvalitén på vården tillräckligt hög. Idag ser verksamheten i Norrbotten splittrad ut, på många ställen är tillgängligheten till primärvården god och den förstärkta vårdgarantin där patienten ska erhålla en kontakt inom vården inom 3 dagar har fallit väl ut även om målet inte alltid uppfylls, på andra ställen är tillgängligheten inte lika god. Framförallt bör tillgängligheten för kontakten med vården via telefon för rådgivning och tidsbokning förbättras och samtliga hälsocentraler i Norrbotten bör arbeta för att uppnå bästa möjliga tillgänglighet.

Lättakuter på strategiska platser i Norrbotten bör etableras med jourmottagning innefattande helger- och kvällar. Detta att minska trycket på akutmottagningarna i Norrbotten för åkommor som i sig inte är akuta men vilka patienterna ej upplever kan invänta ordinarie öppettider på hälsocentralen. Som ett led i att förbättra tillgängligheten vill vi erbjuda tidsbokning via

internet där patienten själv kan logga in och finna lämplig besöks- eller telefontid för kontakt med primärvården.

En väl utvecklad vårdgaranti och medicinska prioriteringar är grundläggande för den sjukvårdsstruktur som Sverigedemokraterna vill lyfta fram. Vi förespråkar en medicinsk vårdgaranti enligt norsk modell där patienten vid möte med specialist får en plan över utrednings- och behandlingsförlopp som även omfattar rehabilitering och uppföljning och som fullföljs inom medicinskt rimlig tid. Alla remisser bör värderas av en specialist inom 30 dagar och vid misstanke om allvarlig sjukdom bör detta ske inom 15 dagar. Därefter bör specialisten göra en prioritering med differentierade väntetider utifrån diagnosens svårighetsgrad.

För att finansiera vården i Norrbotten är vi öppna för en avgiftshöjning av vårdtaxan för besök inom primärvården till 300 kr per vårdbesök, undantaget våra äldre vilka har och alltså ska erhålla gratis sjukvård samt våra barn-och unga. En höjning av vårdtaxan anser vi inom Sverigedemokraterna rimlig då denna avgiftshöjning enbart skulle ”drabba” sällanvårdspatienter i och med att högkostnadsskyddet finns kvar på oförändrad nivå.

Vi inom Sverigedemokraterna vill se fler snabbspår inom sjukvården och då även primärvården i den mån det är möjligt så som för höftpatienter, psykiatri och geriatrik. Allt för att patienten och patientens mående ska ligga i fokus och för att i största möjliga grad effektivisera och undvika vårdskador på grund av ledtider.

Sverigedemokraterna vill även satsa på den nya yrkesgruppen avancerade specialistsjuksköterskor för att avlasta läkarna. Förebilderna för denna yrkesgrupp finns i U.S.A och Storbritannien som tillämpar så kallade nurse practitioners, ett yrke som ger sjuksköterskor en attraktiv karriärväg. Dessa avancerade sjuksköterskor har befogenheter att själva ställa diagnos, skriva remisser och behandla enklare akutfall. En ökad effektivitet i allmänläkarnas arbetsroll i kombination med högre tillgänglighet inom primärvården skulle minska trycket på sjukhusens akutmottagningar. Denna yrkesgrupp finns idag inom vissa verksamheter i region Norrbotten, exempelvis på Kiruna hälsocentral och Sunderby Sjukhus men dessa ”maxi-nurses” verksamhetsområden kan utvecklas.

3. PSYKISK OHÄLSA

Sverigedemokraterna ser med oro på att den psykiska ohälsan ökar landet runt och så även i Norrbotten. Partiet verkar för en stark hälso-och sjukvård inom psykiatri med resurser där behandling sker i ett samspel mellan medicinering och terapi och där psykiskt dåligt mående fångas upp i ett tidigt stadium. Patienter och anhöriga ska känna en trygghet i att bemötas med respekt och att deras upplevelser tas på allvar. Psykiatriska sjukdomar innebär ett stort lidande för den drabbade och dennes anhöriga samt stora kostnader för samhället. Psykisk ohälsa står för den största andelen av alla långtidssjukskrivningar och är den näst vanligaste orsaken till de kortare sjukskrivningarna.

De flesta patienter med någon form av psykisk ohälsa tas om hand av primärvården och det är därför viktigt med ett starkt samarbete mellan psykiatrin och primärvården för att patienten ska erhålla bästa tillgängliga behandling och omvårdnad.

Sverigedemokraterna anser att andelen suicid i Sverige och så även Norrbotten skulle kunna minska med rätt insatser. En sådan insats är att suicidbenägna patienter i sin kontakt med myndigheter alltid ges möjlighet att möta personal som är rätt utbildad för att kunna hantera den typ av riskabla situationer patienterna befinner sig i. Vårdprogram i suicidprevention bör därmed implementeras för personal som i sin dagliga verksamhet möter suicidbenägna patienter.

Regionen bör även verka för en god kontakt mellan olika typer av brukarföreningar för att fånga upp olika former av missbruk såsom spelmissbruk- och narkotikamissbruk. Dessa grupper har svårt att göra sig hörda och det är viktigt med adekvat kunskap och stöttning för att komma till rätta med dessa missbruksproblem och hjälpa den enskilde individen.

4. BARN-OCH UNDOMSPSYKIATRIN

Psykisk ohälsa är ett växande problem bland barn och unga. Region Norrbotten håller idag inte vårdgarantin för denna oerhört utsatta grupp. Vårdgarantin säger att en första vårdkontakt till barn-och ungdomspsykiatrin (BUP) ska erhållas inom 30 dagar och därefter ska fördjupad utredning/behandling ske inom högst 30 dagar. I Norrbotten är det endast 52 procent av alla barn och ungdomar som erhåller en första vårdkontakt med BUP och endast 33 procent av alla barn och ungdomar som erhåller fördjupad utredning/behandling inom ytterligare högst 30

dagar. Region Norrbotten ligger något högre än riket när det gäller självmordsfrekvensen bland våra barn- och unga. Statistiken talar också om att var femte gymnasieflicka och var tjugonde gymnasiepojke i Norrbotten ofta eller alltid är nedstämd eller ledsen.

Vi inom Sverigedemokraterna i region Norrbotten anser att vi måste lägga fokus på våra barn- och ungdomars ohälsa och då framförallt akuta psykiska ohälsa. Vi vill att region Norrbotten ska anta riktlinjer om att barn och unga ska erhålla en första kontakt med BUP inom 7 dagar för en bedömning av hur snabbt utredning/ behandling bör komma igång och ett återbesök inom max 30 dagar. Vi vill också se ökade satsningar på förebyggande åtgärder för psykisk ohälsa bland barn. SAM projektet (Samverka, Agera, Motivera) som är en arbetsmodell med syfte att främja hälsa och förebygga psykisk ohälsa hos barn och unga mellan 0-20 år i Norrbotten bör implementeras i samtliga Norrbottens kommuner.

5. PALLIATIV VÅRD

Sverigedemokraternas ståndpunkt är att alla som har behov av palliativ vård i livets slutskede skall erhålla detta av kompetent och välutbildad personal oavsett bostadsort. Vården vid livets slut ska präglas av värdighet, omtanke, respekt och professionalism. Rätten till fullgod smärtbehandling ska vara självklart såväl som psykologiskt, andligt och existentiellt stöd för såväl patienter som anhöriga. Sverigedemokraternas målsättning är att sjukvården och hemsjukvården alltid skall erbjuda grundläggande palliativ vård och utifrån patientens behov även tillgång till specialiserad palliativ vård.

Palliativ vård ska erbjudas där patienten väljer att vårdas och vården bör organisera så att anhöriga kan vara nära den sista tiden, exempelvis genom att erbjuda anhörigboende för de fall patienten vårdas inom sjukvården och ej i hemmet.

Region Norrbotten bör ytterligare utveckla den palliativa vården med hospiceverksamhet. Döende och svårt sjuka barn bör erbjudas hospice med avancerad vård i livets slutskede i hemliknande miljö. Ambitionen skall vara att fylla den sista tiden med liv och trygghet såväl för barnet som för dess anhöriga. Närstående skall även ges möjlighet till egen rehabilitering och eget stöd för att hantera situationen och dödsfallet.

Palliativ vård i Norrbotten finns idag på samtliga sjukhus i länet och på alla platser utom i Kiruna närsjukvårdsområde finns kompetensstöd genom Palliativt rådgivningsteam (PRT). Sverigedemokraternas målsättning är att även närsjukvårdsområdet i Kiruna ska erhålla kompetensstöd i form av PRT.

6. TANDVÅRD

Sverigedemokraterna anser att tandvården i Sverige blivit en klassfråga där många grupper, så som våra äldre fattigpensionärer, inte har råd med den tandvård de har behov av.

Sverigedemokraterna ser tandvården som en självklar del av välfärden och har som ambition att den bör räknas in i den allmänna hälso- och sjukvården och därmed ingå i det allmänna högkostnadsskyddet.

Det finns klara samband mellan dålig munhälsa och olika sjukdomar, exempelvis löper den som har dålig tandhälsa större risk att drabbas av hjärt- och kärlsjukdomar liksom av hjärnblödning eller diabetes. Insatser för att ge tillgång till regelbundna undersökningar bör genomföras. För region Norrbottens del innebär detta en storsatsning inom Folktandvården för att komma till rätta med den mycket problematiska situation som region Norrbotten befinner sig i när det gäller rekrytering och bevarande av kompetens inom tandvården. Vi har inom region Norrbotten idag ett stort rekryteringsbehov av tandläkare och bör arbeta än bredare med rekrytering på området. Sverigedemokraterna anser även att mobila enheter för tandvård eller mobila team med tandvårdspersonal kan medverka till att lösa bristen på tandläkare på framförallt mindre orter. För äldre som har svårt att ta sig till tandläkarbesök kan det även vara värdefullt att tandhygienist besöker dem på äldreboenden etc. och därmed kontrollerar tand-och mun hälsa och utreder behovet av ytterligare insatser.

Sverigedemokraterna ser positivt på att försök med så kallat ”one stop shop” sker inom region Norrbotten så att tandundersökning och behandling sker vid ett behandlingstillfälle vilket sannolikt skapar effektiviseringsvinster för såväl regionen som den enskilde patienten. Denna behandlingsmetod anser Sverigedemokraterna bör spridas inom regionens samtliga tandvårdsenheter.

Sverigedemokraterna anser också att tandvården skall kosta samma för alla grupper i samhället fränsett barn- och ungdomar samt personer över 85 år vilka skall erhålla fri tandvård. I övrigt ska inga skillnader i tandvårdstaxan förekomma.

7. FÖREBYGGANDE HÄLSOVÅRD

Sverigedemokraterna anser att förebyggande hälsovård är en självklarhet för att kunna minimera behovet av sjukvård. Ohälsa ska förebyggas genom kunskap, riskmedvetenhet och hälsokontroller. I region Norrbotten är det viktigt att satsningar sker på de hälsosamtal som skall erbjudas för olika åldersgrupper. Då olika primärvårdscentraler kommit olika långt i arbetet med att erbjuda föreskrivna hälsosamtal vid 30, 40, 50 och 60- års ålder bör en översyn av utförandet av hälsosamtalen ske. För det fall en primärvårdscentral inte klarar av att genomföra föreskrivna hälsosamtal bör region Norrbotten tillföra extra resurser så som extra personal för att genomföra hälsosamtalen. Detta för att garantera alla regionmedborgare likvärdiga möjligheter till förebyggande hälsovårdsarbete.

Av den nationella enkätundersökningen ”Hälsa på lika villkor” framkommer att män och kvinnor i Norrbotten skattar sin hälsa något lägre än genomsnittet för riket. Det finns ett antal områden på vilka vi ligger sämre till än riksgenomsnittet. Norrbottningarna har i högre grad än riksgenomsnittet högt blodtryck, osunda kostvanor, övervikt och fetma. Vårt preventiva hälsoarbete i Norrbotten bör fokuseras på dessa problemområden och regionen bör också samverka med andra aktörer som verkar för en god folkhälsa och en sund livsstil för att ge norrbottningarna bästa möjliga verktyg att ta ansvar för sin egen hälsa med stöd från regionen.

Hälsocentraler bör erbjuda insatser för tobaksavvänjning, alkoholrådgivning och kostrådgivning. Utöver detta bör man även fokusera på att utveckla samverkan med äldreomsorgen där sjukvården bidrar med kompetens vid riskanalyser och utformning av skadeförebyggande åtgärder såsom val av larmsystem och läkemedelsgenomgångar.

Sverigedemokraterna ställer sig även positiva till screening då det är av vikt att sjukdomar upptäcks i ett tidigt skede. Vi vill erbjuda gratis PSA-prov (prostata-specifikt antigenprov) till alla män vilka uppnått betingad ålder. Vidare anser vi det bra att kvinnor mellan 40-74 år regelbundet kallas till gratis mammografi men vi vill även se att kvinnor äldre än 74 år kallas till denna screening.

8. EN VÄRDIG VÅRD

Något vi inom regionen aldrig får glömma bort är att vi arbetar för våra regionmedborgare och att våra patienter inom hälso- och sjukvården är våra kunder vilka ska bemötas professionellt och erhålla service. Undersökningar från Socialstyrelsen visar att män genomsnittligt sett får bättre bemötande och tillgänglighet till vissa behandlingar än kvinnor.

Respekt, jämställdhet och jämlikhet ska vara självklarheter inom vården i Norrbotten. Likaså ska regionen vara mycket lyhört gentemot medborgarna och de problem som dessa möter inom vården.

Inom vården ska personalen inom region Norrbotten kunna hantera alla patientgrupper på bästa sätt. I vissa fall som på exempelvis akutmottagningen kan det handla om att möta personer som känner och visar frustration, som agerar i affekt, som är påverkade av narkotiska preparat, berusningsmedel etc. eller vilka har psykiska diagnoser vilka gör att det upplevs som svåra att hantera. Personalen bör på bred front utbildas i hur man på bästa sätt bemöter olika typer av människor inom vården, då vården är en sådan verksamhet att alla människor vid något tillfälle kan förväntas uppsöka densamma. Ett lågaffektivt bemötande från sjukvårdspersonalen givet situationen är nästan alltid att föredra då man möter människor som av personalen upplevs som svåra att hantera. Ett lågaffektivt bemötande kan förhoppningsvis leda till färre hotfulla situationer även för de anställda.

Vi inom Sverigedemokraterna ser allvarligt på att konfliktsituationer och situationer innefattande hot- och våld mot regionens personal tycks öka. Oaktat att alla personer ska bemötas med respekt är det oacceptabelt att regionens personal skall utstå hot, kränkningar och våld på sina arbetsplatser. Då vissa arbetsplatser inom regionen sticker ut med avseende på detta så som psykiatri och akutmottagningen på Sunderby Sjukhus bör åtgärder för att komma till rätta med dessa arbetsmiljöproblem vidtas. Vi från Sverigedemokraterna vill se en åtgärd som innefattar psykosocialt stöd för patienterna på akutmottagningen på Sunderby Sjukhus för att dämpa konfliktfyllda situationer vilka många gånger torde bero på oro och sjukdom hos patienterna. Denna åtgärd torde gynna såväl regionens personal som patienterna.

9. PERSONAL OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Alla patienter inom region Norrbotten bör bemötas med respekt och erhålla bästa möjliga service. För att personalen ska kunna leva upp till att leverera bästa möjliga service från region Norrbottens sida måste dock region Norrbotten i sin tur ligga i framkant och erbjuda personalen bästa möjliga arbetsmiljö.

Den viktigaste åtgärden för en bra arbetsmiljö inom region Norrbotten anser vi inom Sverigedemokraterna är att tillskjuta resurser så att fler anställs framförallt inom vårddelen av regionens verksamheter. Vi är väl medvetna om att den totala personalstyrkan på sikt kommer att behöva minska då skatteunderlaget framgent med stor sannolikhet kommer att minska. I nuläget behöver vi förstärka personaltillgången inom de verksamheter vilka utgör renodlade sjukvårdsverksamheter för att undvika beroendet av hyrpersonal. Regionen måste föra en politik som på sikt innebär att vi helt kan fasa ut hyrpersonal från vården. Likaså är även stafettläkarsystemet är otillfredsställande på många sätt, dels kostar det mycket pengar för regionen men det drabbar även patienter som känner en otrygghet i att ständigt behöva möta nya läkare.

Yrkeskategorierna inom region Norrbottens hälso-och sjukvård bör renodlas för att göra sjukvården än mer effektiv och tillgänglig för patienterna. Exempelvis bör den administrativa bördan på sjuksköterskor minska för att frigöra tid för omvårdnad av patienter. Tjänster för vårdbiträden för omhändertagande av mat, kökstjänster och förrådsbeställningar bör införas för att ge undersköterskorna utrymme att arbeta mer patientnära.

För att attrahera och rekrytera personal måste region Norrbotten ständigt se till att ligga i framkant och vara aktiva rekryterare. Samarbetet med Luleå Tekniska Universitet kan utvecklas ytterligare, exempelvis genom att region Norrbotten i ett tidigt skede samarbetar med universitetet om praktikplatser inom olika verksamheter i regionen. Allt för att knyta till region Norrbotten framtida kompetens. Det är också viktigt att nuvarande personal inom region Norrbotten i möjligaste mån ges möjlighet till vidareutbildning och avancemang inom verksamheterna. När personal vidareutbildar- eller specialistutbildar sig är det även viktigt att detta får genomslag i lönekuvertet.

Vid chefstillsättningar vill vi inom Sverigedemokraterna att det sker en grundlig kvalitetssäkring av de chefer som rekryterar högre befattningshavare inom personalfunktionen och högre verksamhetschefer. All tillsättning ska ske utifrån kompetens utan politisk hänsyn, kvotering eller annan särbehandling.

Som arbetsgivare har region Norrbotten även ett stort ansvar att tillgängliggöra arbetstillfällen för personer med funktionsvariationer. Det är inte bara en fråga om etik och moral utan främst en fråga att synliggöra att människor med funktionsvariationer är kompetenta medarbetare och en viktig samhällsresurs.

I de fall som våra medarbetare inom region Norrbotten väljer att lämna region Norrbotten som arbetsgivare är det oerhört viktigt att vi fångar upp anledningen därtill. Det gläder oss att regionen nu kommer att ta tag i att följa upp anställda som slutar sin tjänst inom regionen och anledningen därtill. Vi hoppas att denna uppföljning sker på ett sådant sätt att information om hur regionen kan bli en alltmer attraktiv arbetsgivare erhålles. Vi bör också påminna våra medarbetare som slutar om att vi alljämt finns kvar som en attraktiv arbetsgivare även efter att man provat sina vingar på annat håll inom arbetslivet då det är en naturlig del av dagens arbetsliv att byta arbetsgivare emellanåt.

10. KULTURARV OCH KULTURPOLITIK

Kulturarvet skiljer sig från samtidskulturen på så sätt att de som en gång skapat och burit olika kulturyttringar omfattande av kulturarvet är avlidna varför det ligger på samhällets ansvar att bevara kulturarvet. Kulturarvet kan lära oss mycket om oss själva, vår historia och om nutid såväl som dåtid. Ur ett ekonomiskt perspektiv är kulturarvet också en stor tillgång för bland annat besöksnäringen. Satsningar på kulturarvet kommer också en stor andel av befolkningen till del då det även bland medborgare med relativt låg inkomst finns ett relativt stort intresse att besöka museer, historiska platser och byggnader.

Inom region Norrbotten har vi en hel del platser som kan klassificeras som ett norrbottniskt kulturarv. Några av dessa platser är kyrkstaden i Gammelstad, kyrkstaden i Öjebyn, friluftsmuseet Hägnan, Storforsen och världsarvet Laponia. Vi inom Sverigedemokraterna anser det oerhört viktigt att värna om såväl det svenska som det regionala kulturarvet.

Kulturarvet avser dock inte enbart historiska platser och byggnader, även traditioner omfattas av kulturarvet och vi har ett stort kulturarv i Norrbotten inom många olika områden, flottning, norrbottensgårdar, älvdalskultur, samekultur, meänkelikultur etc. Vissa av dessa kulturer tillhör såväl det historiska kulturarvet som en i allra högsta grad levande kultur, exempelvis samekulturen. Där anser vi inom Sverigedemokraterna att det är viktigt att stötta och bevara förevarande kultur genom den museiverksamhet som bedrivs på Silvermuseet i Arjeplog såväl som Ajtte museum i Jokkmokk samtidigt som man stödjer den samtida kulturen.

Förutom satsningar på vårt norrbottniska kulturarv vill vi inom Sverigedemokraterna se kultursatsningar på barn- och ungdomar i länet. Centralt inom satsningarna på barnkultur bör

vara att denna genomsyras av en respekt för det nationella och regionala kulturarvet och att den bör bidra till att ge barnen en stark och sammanhållande regional och nationell identitet.

För barn- och ungdomar vill vi även se större satsningar på läsförståelse. Den trend under senare år som visar på en allt sämre läsförståelse bland barn- och ungdomar ser vi som ytterst olycksam då språket många gånger är en förutsättning för att göra karriär eller delta i politiska processer. Därmed anser vi att satsningar på teater, biblioteksverksamhet etc. för våra barn- och ungdomar är oerhört viktigt för utveckling av språk och språklig förståelse.

11. Regional Utveckling

Sverigedemokraterna värnar de lokala identiteterna och den nära kontakten med medborgarna. Vi ställer oss därmed skeptiska till storregioner och ser risken med ett system som centraliserar makt och brister i kommunikationen med förankringen hos medborgarna.

När regionerna i Sverige bildades talade man om stordriftens fördelar. Stordriften får dock inte tränga undan smådriftens fördelar. Exempelvis måste region Norrbottens samtliga sjukhus bevaras och utvecklas för att våra regioninvånare ska ha nära till tillgänglig vård och då kvalitén på den grundläggande vården många gånger kan bli bättre i ett småskaligt istället för storskaligt sammanhang där sjukvårdspersonalen ges möjlighet att ta sig tid för sina patienter. Detta oaktat att vi ser fördelar inom framförallt utvecklingen av spetskompetens inom regionen med att lokalisera ut olika specialiseringsområden på de olika sjukhusen i regionen.

Tillväxt och hög sysselsättning är nödvändigt för att regionerna ska klara av att bibehålla verksamheter med hög kvalitet. Samtidigt måste tillväxt balanseras med viktiga samhällsvärden som folkhälsa, kulturarv och miljö.

Besöks- och turistnäringen står för en växande andel av Sveriges ekonomi och sysselsätter tiotusentals människor inom olika branscher. Inom Norrbotten har vi geografiska förutsättningar tillsammans med en tillräckligt god infrastruktur och servicestruktur för att locka företag så som testverksamheter inom bilindustrin att förlägga sin verksamhet här. Likaså har vi fantastiska miljöer som lockar turister för äventyr i bl.a. den norrbottniska fjällvärlden med Kungleden och Kebnekaise. Region Norrbotten bör verka för att samordna alla parter inom turistnäringen och att långsiktigt och effektivt ytterligare marknadsföra Norrbottens unika värden såväl i övriga Sverige som internationellt.

För att ytterligare bidra till ett attraktivare besöksmål såväl ur nationell som internationell synvinkel är det viktigt att se över vår infrastruktur i Norrbotten. Vi behöver satsningar på

väg- och järnvägsnät i regionen och vi ser fram emot den kommande utvecklingen av den Bottniska korridoren.

I övrigt anser vi inom Sverigedemokraterna att det för den regionala utvecklingens del är viktigt att satsa på Norrbottens alla småföretagare, att få ytterligare småföretagare att etablera sig och verka för att små företag ges möjlighet att växa. Vi bör alltså fortsätta arbetet med att verka för förenklningar inom de tunga industrierna så som gruvindustrin och marknadsföra de unika fördelar som Norrbotten har att erbjuda och som lockat allt från batteriföretag till Facebook att välja just Norrbotten som en attraktiv partner att etablera verksamhet hos.

Vidare ser vi inom Sverigedemokraterna vikten av att verka för att Norrbotten ses som attraktivt att bosätta sig i. Vi vill därmed verka för lättnader i regler för strandskyddet vilket skulle kunna bidra till en ökad attraktivitet för människor som vill bo- och leva naturnära att bosätta sig och arbeta i Norrbotten. I dagens samhälle finns det oerhört goda förutsättningar att arbeta på distans varför strand- och naturnära lägen kan bli en allt större komparativ fördel på bostadsmarknaden.

12. TEKNISK UTVECKLING

Vi ser väldigt positivt på att region Norrbotten arbetar framåt med teknisk utveckling och IT-lösningar. Vi anser dock att all större fokus borde ligga på norrbottningarnas behov av tekniska lösningar och att dessa inte får orsaka merarbete. Ett sådant exempel på merarbete är när en bokad tid på en mottagning först meddelas per SMS med besked till patienten att logga in för att se aktuell tid för bokning samtidigt som patienten även erhåller en skriftlig kallelse avseende bokningen. De tekniska lösningar som tas fram bör utgå från patientens behov, i annat fall kommer patienten inte att vilja använda sig av den nya tekniken. Vidare måste de tekniska lösningar som regionen tar fram också vara fullgoda att konkurrera med de privata lösningar som idag finns på marknaden, exempelvis i form av vårdappar. Regionens kostnader för patienter som använder sig av vårdappar har ökat från år till år de senaste åren och vi kan ännu inte se att denna trend avtagit varför det är viktigt att även regionen hänger med i den digitala utvecklingen.